PRAVILNIK O POSTUPKU RASPOREĐIVANjA RADNIKA NA POSLOVE SA POVEĆANIM RIZIKOM I O POSTUPKU PRETHODNIH I PERIODIČNIH LjEKARSKIH PREGLEDA RADNIKA KOJI OBAVLjAJU POSLOVE SA POVEĆANIM RIZIKOM ("Sl. novine FBiH", br. 9/2023 i 29/2025)

PRAVILNIK O POSTUPKU RASPOREĐIVANjA RADNIKA NA POSLOVE SA POVEĆANIM RIZIKOM I O POSTUPKU PRETHODNIH I PERIODIČNIH LjEKARSKIH PREGLEDA RADNIKA KOJI OBAVLjAJU POSLOVE SA POVEĆANIM RIZIKOM

("Sl. novine FBiH", br. 9/2023 i 29/2025)

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

(Sadržaj Pravilnika)

Ovim pravilnikom propisuje se postupak raspoređivanja radnika na poslove sa povećanim rizikom, uvjeti rada, zdravstveni nadzor, kao i postupak prethodnih i periodičnih ljekarskih pregleda radnika koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom.

Član 2

(Definicije pojmova)

Pojmovi koji se koriste u ovom pravilniku imaju značenje određeno Zakonom o zaštiti na radu.

Član 3

(Rodna neutralnost izraza)

Izrazi koji se koriste u ovom pravilniku, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

DIO DRUGI - UVJETI RADA I POSTUPAK RASPOREĐIVANJA RADNIKA NA POSLOVE SA POVEĆANIM RIZIKOM

Član 4

(Poslovi sa povećanim rizikom)

(1) Poslovima sa povećanim rizikom smatraju se:

a) poslovi sa povećanim rizikom od povređivanja, nastanka profesionalnih oboljenja i oštećenja zdravlja radnika,

b) poslovi sa specifičnim zahtjevima koji, u cilju sigurnog i uspješnog rada uvjetuju posebne zdravstvene i psihofizičke sposobnosti radnika na tim radnim mjestima,

c) poslovi na kojima, nakon primjene svih tehnički priznatih metoda za smanjenje rizika, postoji preostali rizik za neke radnike.

(2) Poslovi sa povećanim rizikom utvrđuju se internim aktom o zaštiti na radu, na osnovu akta o procjeni rizika.

Član 5

(Uvjeti rada na poslovima sa povećanim rizikom)

Poslove iz člana 4. ovog pravilnika može obavljati radnik koji ispunjava uvjete u pogledu starosne dobi i spola, te zahtjeve u pogledu zdravstvenog stanja i psihofizičke sposobnosti radnika utvrđene internim aktom o zaštiti na radu.

Član 6

(Raspoređivanje radnika na poslove sa povećanim rizikom)

(1) Radnik ne može biti raspoređen na poslove sa povećanim rizikom ukoliko na osnovu ljekarskog uvjerenja izdatog od strane specijaliste medicine rada, odnosno medicine rada i sporta odjeljenja za medicinu rada i zdravstvenu zaštitu radnika ovlaštene zdravstvene ustanove, nije prethodno utvrđeno da radnik ispunjava zahtjeve u pogledu zdravstvenog stanja i psihofizičke sposobnosti za obavljanje tih poslova.

(2) Poslodavac je dužan da osigura da pristup radnom mjestu sa povećanim rizikom imaju samo radnici koji su osposobljeni za siguran i zdrav rad, koji su dobili posebna uputstva za rad na takvom mjestu i koji su snabdjeveni odgovarajućim sredstvima i opremom za ličnu zaštitu pri radu.

(3) Kada su na određenom radnom mjestu takvi uvjeti da uprkos primjeni mjera zaštite na radu i dalje postoji preostali rizik i prijetnja od obolijevanja tj. invaliditeta, poslodavac je dužan preduzeti mjere za sprječavanje oboljenja, odnosno nastanka invaliditeta ili dalje pogoršanje bolesti radnika.

DIO TREĆI - POSTUPAK PRETHODNIH I PERIODIČNIH LJEKARSKIH PREGLEDA RADNIKA KOJI OBAVLJAJU POSLOVE SA POVEĆANIM RIZIKOM

Član 7

(Prethodni ljekarski pregled)

(1) Prethodni ljekarski pregled se obavlja kako bi se utvrdilo da li radnik koji se raspoređuje na radno mjesto sa povećanim rizikom ispunjava zahtjeve u pogledu zdravstvenog stanja i psihofizičke sposobnosti za obavljanje tih poslova.

(2) Prethodni ljekarski pregled radnika vrši se:

a) prije zasnivanja radnog odnosa na radnom mjestu sa povećanim rizikom,

b) prije premještaja radnika na radno mjesto sa povećanim rizikom,

c) prilikom utvrđivanja novih rizika na radnom mjestu sa povećanim rizikom na kojem je radnik raspoređen,

d) ukoliko je radnik raspoređen na radno mjesto sa povećanim rizikom, a imao je prekid u obavljanju poslova na tom radnom mjestu duži od 12 mjeseci i

e) kod promjene tehnologije rada.

(3) Prilikom upućivanja radnika na prethodni ljekarski pregled iz stava (1) ovog člana, poslodavac je dužan licu koje upućuje na obavljanje ljekarskog pregleda izdati uputnicu čiji je sadržaj propisan na obrascu broj 1. ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

(4) Uputnica iz stava (3) ovog člana se sačinjava u dva primjerka, od kojih je jedan primjerak lice koje se upućuje na ljekarski pregled dužno dostaviti odjeljenju za medicinu rada i zdravstvenu zaštitu radnika ovlaštene zdravstvene ustanove, prilikom obavljanja ljekarskog pregleda, dok drugi primjerak zadržava poslodavac.

(5) Izvještaj o izvršenom prethodnom ljekarskom pregledu sa ocjenom radne sposobnosti - ljekarsko uvjerenje sačinjava doktor medicine specijalista medicine rada, odnosno medicine rada i sporta na način propisan u obrascu broj 2. ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

(6) Izvještaj iz stava (5) ovog pravilnika sačinjava se u dva primjerka, od kojih se jedan izdaje licu upućenom na obavljanje prethodnog ljekarskog pregleda, dok drugi primjerak zadržava odjeljenje za medicinu rada i zdravstvenu zaštitu radnika ovlaštene zdravstvene ustanove.

Član 8

(Periodični ljekarski pregled)

(1) Periodični ljekarski pregled se obavlja radi praćenja i ocjenjivanja zdravstvenog stanja radnika raspoređenog na poslovima sa povećanim rizikom i utvrđivanja da li je došlo do promjena u zdravstvenom stanju i psihofizičkim sposobnostima radnika, izazvanih povećanim rizicima, a koje predstavljaju kontraindikaciju za dalji rad na radnom mjestu na koje je radnik raspoređen.

(2) Prilikom upućivanja radnika na periodični ljekarski pregled iz stava (1) ovog člana, poslodavac je dužan odjeljenju za medicinu

rada i zdravstvenu zaštitu radnika ovlaštene zdravstvene ustanove dostaviti podatke o poslovima sa povećanim rizikom i navesti štetnosti i opasnosti kojima su radnici izloženi.

(3) Prilikom upućivanja radnika na periodični ljekarski pregled iz stava (1) ovog člana, poslodavac je dužan popuniti uputnicu čiji je sadržaj propisan na obrascu broj 3. ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

(4) Uputnica iz stava (3) ovog člana se sačinjava u dva primjerka, od kojih jedan primjerak poslodavac dostavlja odjeljenju za medicinu rada i zdravstvenu zaštitu radnika ovlaštene zdravstvene ustanove, dok drugi primjerak zadržava poslodavac.

(5) Izvještaj o izvršenom periodičnom ljekarskom pregledu sačinjava doktor medicine specijalista medicine rada, odnosno medicine rada i sporta, na način propisan u obrascu broj 4. ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

(6) Izvještaj iz stava (5) ovog pravilnika sačinjava se u dva primjerka, od kojih se jedan dostavlja poslodavcu, dok drugi primjerak zadržava odjeljenje za medicinu rada i zdravstvenu zaštitu radnika ovlaštene zdravstvene ustanove i arhivira se uz karton medicine rada u kome su evidentirani svi nalazi koji su urađeni.

(7) Ovlaštena zdravstvena ustanova je dužna o rezultatima periodičnih ljekarskih pregleda voditi evidenciju, te izvještaj o izvršenom periodičnom ljekarskom pregledu (sa preporučenim mjerama) iz stava (5) ovog člana dostaviti poslodavcu najkasnije u roku od 15 dana od dana izvršenog pregleda, osim u slučaju privremene nesposobnosti, kada se mora dostaviti u roku od 24 sata.

(8) Po završetku periodičnog ljekarskog pregleda grupe radnika koji rade na istim ili sličnim poslovima ili u jednoj tehnološkoj cjelini (više od 20 radnika), ovlaštena zdravstvena ustanova dužna je da poslodavcu u roku od 15 dana dostavi izvještaj sa pokazateljima zdravstvenog stanja pregledane grupe radnika sa prijedlogom mjera prevencije i zaštite zdravlja radnika.

(9) Radnici starosti od 18. do 21. godine života koji rade na radnim mjestima sa povećanim rizikom moraju da obavljaju periodične

ljekarske preglede jednom godišnje, bez obzira na opasnosti, napore i štetnosti kojima su izloženi na radnom mjestu.

Član 9

(Vanredni ljekarski pregled)

(1) Osim u slučajevima iz člana 8. ovog pravilnika, odnosno prije isteka roka za obavljanje narednog periodičnog ljekarskog pregleda, poslodavac može uputiti radnika na obavljanje vanrednog ljekarskog pregleda i u slučajevima:

a) nakon privremene spriječenosti za rad po osnovu teške povrede na radu,

b) poslije bolesti ili povrede koje nisu u vezi sa radom, ako postoji sumnja na promjene u zdravstvenoj sposobnosti radnika,

c) nakon težih havarija u procesu rada,

d) ako se pojavi veći broj oboljenja sa istim ili sličnim simptomima ili ako postoji opasnost od epidemije,

e) na lični zahtjev radnika kada osjeti da nije zdravstveno sposoban da obavlja poslove na koje je raspoređen,

f) radnika kojima je potrebno pratiti zdravstveno stanje,

g) ako se kod radnika primijeti učestalo povređivanje, alkoholizam, neefikasnost u radu, apsentizam, prezentizam i dr.

(2) Ljekarski pregledi iz stava (1) ovog člana obavljaju se na način i u skladu sa obrascima propisanim članom 8. ovog pravilnika.

(3) U slučajevima iz stava (1) ovog člana, poslodavac može na obavljanje vanrednog ljekarskog pregleda uputiti i radnike koji nisu raspoređeni na radna mjesta sa povećanim rizikom.

Član 10

(Periodični ljekarski pregledi radnika koji rade noću)

(1) Radnike koji rade noću poslodavac je dužan uputiti na periodični ljekarski pregled najmanje jednom u dvije godine.

(2) Periodični ljekarski pregled iz stava (1) ovog člana obuhvata opći i specifični pregled iz člana 10. stav (1) ovog pravilnika, s tim da sadržaj specifičnog ljekarskog pregleda određuje u skladu sa ovim

pravilnikom i radnim mjestom u zavisnosti od utvrđenih štetnosti i opasnosti, odnosno posebnih zdravstvenih uslova za obavljanje noćnog rada.

Član 11

(Sadržaj prethodnog i periodičnog ljekarskog pregleda)

(1) Prethodni i periodični ljekarski pregled radnika obuhvata:

a) opći pregled, bez obzira na vrstu rizika i zdravstvene uslove na radnom mjestu sa povećanim rizikom i

b) specifični pregled, zavisno od rizika i zdravstvenih uslova koje mora da ispunjava radnik na tom radnom mjestu, a u skladu sa ovim pravilnikom.

(2) Opći i specifični elementi prethodnih i periodičnih ljekarskih pregleda radnika sadržani su u programima koji se nalaze u prilozima II i III i čine sastavni dio ovog pravilnika, a prema popisu rizika iz priloga I ovog pravilnika.

(3) Prethodne i periodične ljekarske preglede radnika vodi i obavlja, te daje mišljenje o zdravstvenom stanju i psihofizičkim sposobnostima radnika za obavljanje poslova radnog mjesta doktor medicine specijalista medicine rada, odnosno medicine rada i sporta, a kao konsultanti u navedenoj ocjeni učestvuju psiholog i doktori medicine drugih specijalnosti, kako je utvrđeno ovim pravilnikom.

Član 12

(Rokovi obavljanja periodičnih ljekarskih pregleda)

Periodični ljekarski pregledi radnika raspoređenih na radna mjesta sa povećanim rizikom obavljaju se u rokovima utvrđenim u prilogu III iz člana 11. stav (2) ovog pravilnika.

Član 13

(Pravo radnika na premještaj na drugo radno mjesto)

Ako se u postupku periodičnog ljekarskog pregleda utvrdi da radnik ne ispunjava posebne zdravstvene uvjete za obavljanje poslova sa povećanim rizikom, poslodavac je dužan da ga premjesti na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima,

ukoliko takvo radno mjesto postoji kod poslodavca. Ukoliko takvo mjesto ne postoji, primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22).

Član 14

(Obaveza obavljanja periodičnih ljekarskih pregleda)

Radnik koji ne obavi periodični ljekarski pregled na način i u rokovima utvrđenim ovim pravilnikom, ne može nastaviti sa radom sve dok se ne utvrdi njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti.

DIO ČETVRTI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 15

(Važenje ranije izdatih izvještaja o obavljenim periodičnim ljekarskim pregledima)

Izvještaji o obavljenim periodičnim ljekarskim pregledima izdati u skladu sa Pravilnikom o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i ljekarskim pregledima radnika na tim radnim mjestima ("Službeni list SRBiH", broj: 2/91), ostaju na snazi do nastupanja obaveze za obavljanje novog periodičnog ljekarskog pregleda, računajući prema rokovima utvrđenim u prilogu III iz člana 11. stav (2) ovog pravilnika.

Član 16

(Prestanak važenja ranijeg propisa)

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i ljekarskim pregledima radnika na tim radnim mjestima ("Službeni list SRBiH", broj: 2/91).

Član 17

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Prilog u PDF formatu možete preuzeti ovdje